

Bryssel den 13.9.2017
COM(2017) 481 final

2017/0219 (COD)

Förslag till

EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS FÖRORDNING

om ändring av Europaparlamentets och rådets förordning (EU, Euratom) nr 1141/2014 av den 22 oktober 2014 om stadgar för och finansiering av europeiska politiska partier och europeiska politiska stiftelser

MOTIVERING

1. BAKGRUND TILL FÖRSLAGET

• Motiv och syfte med förslaget

Demokrati är ett av de grundläggande värden som Europeiska unionen bygger på. För att säkerställa en fungerande representativ demokrati på europeisk nivå fastställs det i fördragen att Europeiska unionens medborgare ska företrädas direkt i Europaparlamentet.

Föreningsfriheten och yttrandefriheten är grundläggande rättigheter för alla invånare i unionen.

Politiska partier fyller en väsentlig funktion i en representativ demokrati genom att de skapar en direktlänk mellan medborgarna och det politiska systemet, vilket förstärker systemets legitimitet. Detsamma gäller på europeisk nivå – i artikel 10 i fördraget om Europeiska unionen står det att ”*de politiska partierna på europeisk nivå ska bidra till att skapa ett europeiskt politiskt medvetande och till att uttrycka unionsmedborgarnas vilja*”. Samma princip kommer till uttryck i artikel 12.2 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna.

Att främja den politiska debatten om europeiska frågor i hela Europa genom engagerade europeiska politiska partier har länge varit ett av kommissionens mål.

Inför valet till Europaparlamentet 2014 utfärdade kommissionen en rekommendation¹ där man uppmanade europeiska och nationella politiska partier att med stöd från EU-institutionerna och medlemsstaterna vidta vissa åtgärder för att stärka de europeiska politiska partiernas roll när det gäller att skapa politisk medvetenhet om EU-frågor och uttrycka unionsmedborgarnas vilja. En av dessa åtgärder var att ha en kandidat till posten som kommissionens ordförande.

Kommissionens uppmaning fick respons hos de europeiska politiska partierna, och valet till Europaparlamentet 2014 skilde sig helt från tidigare val. För första gången fanns en koppling mellan valresultatet och valet av kommissionens nuvarande ordförande Jean-Claude Juncker. Kandidaterna till befattningen som kommissionens ordförande hade olika politiska program, vilket gjorde att väljarna kunde göra ett medvetet val mellan olika politiska plattformar för Europa, och inte bara utifrån enbart nationella politiska frågor, och valet fick på så sätt en mer europeisk dimension.

Europaparlamentets och rådets förordning (EU, Euratom) nr 1141/2014 av den 22 oktober 2014 om stadgar för och finansiering av europeiska politiska partier och europeiska politiska stiftelser² antogs för att öka de europeiska politiska partiernas och deras politiska stiftelsers synlighet, erkännande, effektivitet, öppenhet och ansvarighet.

Politiska partier och stiftelser som uppfyller vissa villkor fick i och med förordningen möjligheten att registrera sig på europeisk nivå och bli europeiska rättssubjekt, och därmed få bättre tillgång till ekonomiskt stöd från EU. I villkoren ingår att de ska ha företrädare i tillräckligt många medlemsstater och att de såväl i sitt program som i sin verksamhet beaktar

¹ Kommissionens rekommendation av den 12 mars 2013 om att göra valen till Europaparlamentet mer demokratiska och se till att de genomförs på ett effektivare sätt, C(2013)1303 final <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/SV/ALL/?uri=OJ:L:2013:079:TOC>

² EUT L 317, 4.11.2017, s. 1.

EU:s grundläggande värden, dvs. respekten för människans värdighet, frihet, demokrati, jämlikhet, rättsstaten och respekten för de mänskliga rättigheterna, inklusive rättigheter för personer som tillhör minoriteter.

En oberoende myndighet för europeiska politiska partier och stiftelser (nedan kallad *myndigheten*) inrättades för att ansvara för registrering, kontroll och vid behov åläggande av sanktioner med avseende på europeiska politiska partier och stiftelser, samt för att handlägga ärenden där sådana partier eller stiftelser uppges inte beakta dessa grundläggande europeiska värden. Om det uppstår tvivel om huruvida ett parti eller en stiftelse uppfyller detta krav i praktiken, får Europaparlamentet, rådet eller kommissionen lämna in en begäran till myndigheten om att den ska undersöka hur det ligger till. Innan myndigheten fattar beslut om huruvida ett parti eller en stiftelse ska strykas ur registret måste den rådfråga en kommitté bestående av oavhängiga framstående personer.

Icke desto mindre konstaterades i kommissionens rapport om 2014 års val till Europaparlamentet³ att det fortfarande fanns en del kvar att göra för att få fler att vilja – och kunna – rösta, ge den politiska debatten en mer europeisk dimension, vända trenden med lågt valdeltagande, ytterligare stärka den demokratiska legitimiteten i EU:s beslutsprocess, tydliggöra vilka nationella och europeiska partier som är knutna till varandra och för att förbättra det politiska ansvarstagandet.

Trots de framsteg som gjorts i och med förordning (EU, Euratom) nr 1141/2014 finns det dessutom brister i de befintliga bestämmelserna som behöver åtgärdas.

Europaparlamentet har, liksom flera europeiska politiska partier, efterlyst att bestämmelserna förbättras och anpassas. De avdelningar vid Europaparlamentet som ansvarar för förvaltningen av förordningen har arbetat med ett antal fall där medel använts felaktigt.

I mars 2017 höll parlamentet en debatt i kammaren och ställde en muntlig fråga där kommissionen ombads redogöra för såväl tidsperspektivet för eventuella ändringar som vissa specifika ändringar i fråga om medfinansieringsnivån, möjligheten för Europaparlamentets ledamöter att vara medlemmar i flera partier, antalet ledamöter som krävs för finansiering, finansieringen av kampanjer vid folkomröstningar, införandet av ett kriterium för finansiell kapacitet samt tillåtelsen att bygga upp reserver.

Under debatten sade sig kommissionen vara villig att tillsammans med parlamentet och rådet övervaka början av genomförandet av de nya bestämmelserna. Den 15 juni 2017 antog parlamentet en resolution⁴ där kommissionen uppmanades att så snart som möjligt föreslå en översyn av det nuvarande regelverket för att ta itu med dess brister, särskilt när det gäller den medfinansieringsnivå som krävs samt möjligheten för Europaparlamentets ledamöter att vara medlemmar i flera partier.

Parlamentet och dess politiska partier har skrivit till kommissionen för att åter uppmana till förändring, och redogjorde för sin ståndpunkt i en omfattande rapport till kommissionen.

³ Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet, rådet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén – Rapport om valet till Europaparlamentet 2014, COM(2015) 206 final <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/SV/TXT/?uri=COM:2015:0206:FIN>.

⁴ Se <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+TA+P8-TA-2017-0274+0+DOC+XML+V0//SV>

Med anledning av ovanstående, och med utgångspunkt i de många synpunkter som inkommit från olika berörda parter (se avsnitt 3) har kommissionen därför beslutat att föreslå en begränsad mängd riktade ändringar av förordningen. Syftet med dem är att åtgärda bristerna i förordningen, skapa mer öppenhet och se till att EU-budgetens begränsade medel fördelas och spenderas korrekt, och på så sätt få de europeiska politiska partierna att i större utsträckning verkligen representera de europeiska väljarna. Ändringarna ska göra så att de gällande reglerna inte kringgås eller missbrukas.

De riktade ändringarna bör vara på plats före 2019 års val till Europaparlamentet. De kommer att göra det lättare att ta itu med de utmaningar som kommissionen konstaterade i samband med 2014 års val till Europaparlamentet, i synnerhet när det gäller kopplingarna mellan nationella och europeiska partier och ökad politisk ansvarighet.

- **Särskilda frågor som behandlats**

Först och främst kan de gällande reglerna lätt missbrukas när det gäller vem som kan stödja registreringen av ett europeiskt politiskt parti, eftersom kravet på representation (dvs. i minst sju medlemsstater) kan uppfyllas antingen i) genom stöd från medlemspartier representerade i regionala parlament, ett nationellt parlament eller Europaparlamentet, ii) med stöd av enskilda ledamöter av sådana parlament, eller iii) genom en blandning av de båda alternativen.

Under de första åren efter att finansieringen av europeiska politiska partier införts var de flesta mottagarna allianser av nationella partier från samma politiska familj. Flera europeiska politiska partier som skapats på senare år består emellertid huvudsakligen av enskilda politiker och/eller domineras kraftigt av ett eller två nationella politiska partier. Det finns flera fall där medlemmar av ett och samma nationella parti medverkat vid registreringen av mer än ett europeiskt politiskt parti, och i vissa extremfall har t.o.m. en och samma ledamot gett sitt stöd till mer än ett parti.

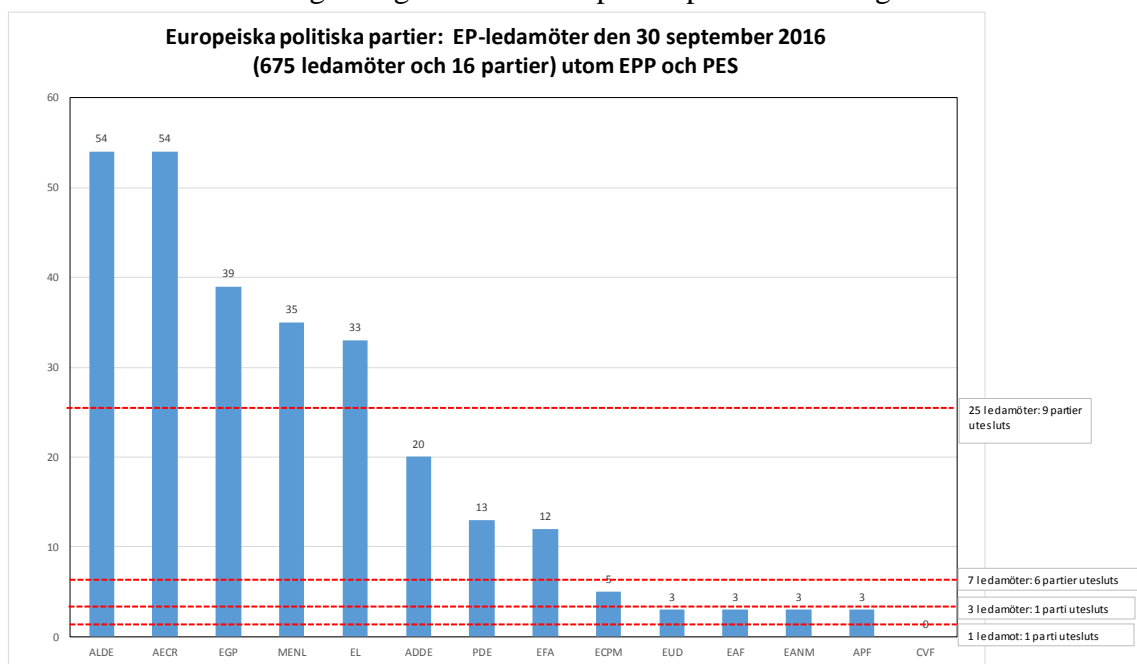
Myndigheten har också ställts inför praktiska problem i samband med medlemskap i flera olika partier. Det är ofta oklart hur man ska undvika dubbelräkning när det gäller representation, hur tidigare medlemskap ska hanteras och hur kopplingen ska göras mellan representationen och finansieringskriterierna – t.ex. när en ledamot av Europaparlamentet räknas till olika europeiska politiska partier när det gäller å ena sidan registrering och å andra sidan finansiering.

En annan bekymmersam fråga gäller **EU-finansieringens proportion** till representationen i Europaparlamentet. Som det ser ut nu kan europeiska politiska partier ansöka om finansiering om de företräds i Europaparlamentet av minst en ledamot. Ett antal europeiska politiska partier har, liksom Europaparlamentets administration, begärt att representationströskeln ska höjas till tre ledamöter för att förhindra att offentliga medel missbrukas genom ”enmanspartier”.

Konsekvenserna av en sådan förändring skulle i praktiken emellertid bli minimala eftersom till och med de minst representerade europeiska politiska partier som är berättigade till finansiering för närvarande har tre ledamöter⁵ (se diagrammet). Dessutom skulle en sådan

⁵ Alliansen för fred och frihet (APF), Alliansen för europeiska nationella rörelser (AENM), Europeiska alliansen för frihet (EAF) och EU-demokraterna (EUD). Det europeiska politiska partiet Coalition pour la Vie et la Famille (CVF) har ingen ledamot i Europaparlamentet och är därför inte berättigat till bidrag efter 2017, det sista året för ansökningar enligt de tidigare bestämmelserna i förordningen från 2004.

förändring ge upphov till allvarliga juridiska betänkligheter när det gäller den grundläggande rätten till föreningsfrihet och till lika möjligheter för partier vars kandidater ställer upp i val, och den skulle otillbörligen begränsa den europeiska politikens mångfald.

Ett annat sätt att ta itu med denna fråga är att förändra fördelningsmodellen för finansiering av de stödberättigade europeiska politiska partierna och de europeiska politiska stiftelserna. För närvarande fördelas 15 % av hela det tillgängliga beloppet jämnt mellan samtliga partier som uppfyller kravet på en ledamot, och resterande 85 % fördelas i förhållande till varje partis andel valda ledamöter (samma fördelningsmodell används för stiftelser). Detta ger en ganska skev bild av hur väljarna är representerade i parlamentet. Tabellerna nedan⁶, som tillhandahållits av Europaparlamentets administration, visar vad som händer om man ändrar den fasta andelen medel i förhållande till den del som avser representationen i parlamentet. Om andelen för det fasta anslaget sänks till 5 % skulle det kunna bidra till en bättre balans och därmed ge en mer rättvisande och tydligare bild av väljarnas representation i parlamentet.

⁶ På basis av finansieringen 2017, i enlighet med bestämmelserna i 2004 års förordning. Kravet på minst en ledamot i Europaparlamentet för att man ska få bidrag har således inte beaktats.

EUROPEISKA POLITISKA PARTIER – FÖRDELADE MEDEL 2017

Parti som ansökt om bidrag		Beviljat bidrag [1]	Scenario A (10 %/90 %) [2]	Skillnad [2]/[1] (%)	Scenario B (5 %/95 %) [3]	Skillnad [3]/[1] (%)
Europeiska folkpartiet	EPP	8.893.000	8.893.000	0,0%	8.893.000	0,0%
Europeiska Socialdemokraters Parti	PES	6.941.145	6.941.145	0,0%	6.941.145	0,0%
Alliansen liberaler och demokrater för Europa	ALDE	2.468.649	2.496.566	1,1%	2.506.086	1,5%
Europeiska gröna partiet	EGP	1.865.999	1.858.466	-0,4%	1.850.933	-0,8%
Alliansen av konservativa och reformister i Europa	ACRE	2.468.649	2.496.566	1,1%	2.524.483	2,3%
Europeiska vänsterpartiet	EL	1.624.939	1.603.226	-1,3%	1.581.513	-2,7%
Europeiska demokratiska partiet	EDP	552.500	552.500	0,0%	552.500	0,0%
Europeiska fria alliansen	EFA	781.229	709.886	-9,1%	638.543	-18,3%
EU-demokraterna	EUD	419.639	327.026	-22,1%	234.413	-44,1%
Europeiska kristna politiska rörelsen	ECPM	499.993	412.106	-17,6%	324.220	-35,2%
Europeiska alliansen för frihet	EAF	419.639	327.026	-22,1%	234.413	-44,1%
Alliansen för europeiska nationella rörelser	AEMN	419.639	327.026	-22,1%	234.413	-44,1%
Rörelsen för nationernas och friheternas Europa	MENF	1.696.660	1.688.306	-0,5%	1.671.320	-1,5%
Alliansen för fred och frihet	APF	419.639	327.026	-22,1%	234.413	-44,1%
Alliansen för direktdemokrati i Europa	ADDE	1.102.643	1.050.206	-4,8%	997.770	-9,5%
Coalition Pour la Vie et la Famille	CVF	299.109	199.406	-33,3%	99.703	-66,7%
SUMMA		30.873.075	30.209.487	-2,1%	29.518.869	-4,4%

[1]: Bidrag som beviljats genom presidiebeslut av den 12 december 2016

Bidragsbeloppet är det lägsta av följande belopp:

1. Det belopp som begärts i bidragsansökan.
2. 85 % av de stödberättigande utgifter som redovisats i den preliminära driftsbudget som lämnats in tillsammans med bidragsansökan.
3. Möjligt bidragsbelopp till följd av den fördelning som fastställs i artikel 10 i förordning (EG) nr 2004/2003.

I artikel 10 i förordning (EG) nr 2004/2003 fastställs att de tillgängliga anslagen för budgetposterna för partier respektive stiftelser ska fördelas årligen på följande sätt:

- 15 % ska fördelas i lika delar.
- 85 % ska fördelas mellan dem som har valda ledamöter i Europaparlamentet, i proportion till antalet valda ledamöter.

[2]: Scenario A

Bidragsbeloppet är det lägsta av de belopp som fastställts i [1], men i artikel 10 i förordning (EG) nr 2004/2003 fastställs att anslag för budgetposterna för partier respektive stiftelser ska fördelas årligen på följande sätt:

- 10 % ska fördelas i lika delar.
- 90 % ska fördelas mellan dem som har valda ledamöter i Europaparlamentet, i proportion till antalet valda ledamöter.

[3]: Scenario B

Bidragsbeloppet är det lägsta av de belopp som fastställts i [1], men i artikel 10 i förordning (EG) nr 2004/2003 fastställs att anslag för budgetposterna för partier respektive stiftelser ska fördelas årligen på följande sätt:

- 5 % ska fördelas i lika delar.
- 95 % ska fördelas mellan dem som har valda ledamöter i Europaparlamentet, i proportion till antalet valda ledamöter.

EUROPEISKA POLITISKA STIFTELSE – FÖRDELADE MEDEL 2017

Stiftelse som ansökt om medel		Beviljat bidrag [1]	Scenario A (10 %/90 %) [2]	Skillnad [2]/[1] (%)	Scenario B (5 %/95 %) [3]	Skillnad [3]/[1] (%)
WM Centre for European Studies	WMCES	5.357.039	5.465.273	2,0%	5.465.273	2,0%
Foundation for European Progressive Studies	FEPS	4.536.250	4.536.250	0,0%	4.536.250	0,0%
European Liberal Forum	ELF	1.487.768	1.496.250	0,6%	1.496.250	0,6%
Green European Foundation	GEF	1.127.277	1.119.077	-0,7%	1.110.878	-1,5%
Transform Europe	TE	983.080	966.399	-1,7%	949.717	-3,4%
Institute of European Democrats	IED	403.750	403.750	0,0%	403.750	0,0%
Centrum Maurits Coppieters	CMC	457.035	432.024	-5,5%	385.655	-15,6%
New Direction - Foundation for European Reform	ND	1.487.768	1.500.774	0,9%	1.513.780	1,7%
European Foundation for Freedom	EFF	261.250	203.006	-22,3%	143.914	-44,9%
Christian Political Foundation for Europe	CPPE/Sallux	310.164	253.899	-18,1%	197.634	-36,3%
Fondation pour une Europe des Nations et des Libertés	FENL	1.010.392	1.010.392	0,0%	1.003.438	-0,7%
Institute for Direct Democracy in Europe	IDDE	670.655	635.595	-5,2%	600.536	-10,5%
Identités & Traditions Européennes	ITE	262.098	203.006	-22,5%	143.914	-45,1%
Europa Terra Nostra	ETN	262.098	203.006	-22,5%	143.914	-45,1%
Fondation Pegasus	FP	190.000	126.667	-33,3%	63.333	-66,7%
SUMMA		18.806.623	18.555.367	-1,3%	18.158.234	-3,4%

[1]: Bidrag som beviljats genom presidiebeslut av den 12 december 2016

Bidragsbeloppet är det lägsta av följande belopp:

1. Det belopp som begärts i bidragsansökan.
2. 85 % av de stödberättigande utgifter som redovisats i den preliminära driftsbudget som lämnats in tillsammans med bidragsansökan.
3. Möjligt bidragsbelopp till följd av den fördelning som fastställs i artikel 10 i förordning (EG) nr 2004/2003.

I artikel 10 i förordning (EG) nr 2004/2003 fastställs att de tillgängliga anslagen för budgetposterna för partier respektive stiftelser ska fördelas årligen på följande sätt:

- 15 % ska fördelas i lika delar.
- 85 % ska fördelas mellan dem som har valda ledamöter i Europaparlamentet, i proportion till antalet valda ledamöter.

[2]: Scenario A

Bidragsbeloppet är det lägsta av de belopp som fastställts i [1], men i artikel 10 i förordning (EG) nr 2004/2003 fastställs att anslag för budgetposterna för partier respektive stiftelser ska fördelas årligen på följande sätt:

- 10 % ska fördelas i lika delar.
- 90 % ska fördelas mellan dem som har valda ledamöter i Europaparlamentet, i proportion till antalet valda ledamöter.

[3]: Scenario B

Bidragsbeloppet är det lägsta av de belopp som fastställts i [1], men i artikel 10 i förordning (EG) nr 2004/2003 fastställs att anslag för budgetposterna för partier respektive stiftelser ska fördelas årligen på följande sätt:

- 5 % ska fördelas i lika delar.
- 95 % ska fördelas mellan dem som har valda ledamöter i Europaparlamentet, i proportion till antalet valda ledamöter.

För det tredje, vid sidan av problemen med missbruk och proportion, har de europeiska politiska partierna och – i ännu större utsträckning – de politiska stiftelserna svårt att klara det nuvarande **medfinansieringskravet** på 15 %. Europaparlamentets avdelningar har också stött på vissa tvivelaktiga metoder i detta avseende, som t.ex. att vissa partier försökt uppfylla medfinansieringskravet till dess bokstav genom cirkulära finansieringsflöden. När det gäller den finansiella kapaciteten uttryckte parlamentets externa revisor under budgetåret 2015 betänkligheter i 8 av 28 rapporter. Detta ger en fingervisning om att stödmottagarnas egna medel inte är tillräckliga.

I många fall kan otillräckliga egna medel från medlemsavgifter och donationer endast uppvägas med hjälp av naturabidrag. Under 2015 uppgick partiernas naturabidrag till 238 009 euro, och stiftelsernas till 283 649 euro. Att värdera dessa bidrag objektivt är mycket problematiskt. I flera fall har parlamentets administration inte kunnat kontrollera värdet i detalj och ta reda på om bidragen verkligen var nödvändiga för och direkt knutna till den angivna verksamheten, eller avgöra huruvida den verksamhet som låg till grund för bidragen enbart låg i det europeiska partiets intresse eller eventuellt delades med en partnerorganisation.

För det fjärde är de gällande reglerna inte tillräckligt klara och tydliga när det gäller vilka åtgärder som ska vidtas om ett parti eller en stiftelse **inte längre uppfyller registreringskriterierna** eller har registrerats på grundval av felaktiga upplysningar.

För det femte framgår det av parlamentets administrations erfarenheter att omfattningen av eventuella åtgärder för att **återkräva medel** som partier och stiftelser **spenderat felaktigt** behöver utvidgas.

- **Förenlighet med unionens politik inom andra områden**

I sin rapport om EU-medborgarnas rättigheter⁷ från 2017 poängterade kommissionen att EU bygger på en representativ demokrati. Det kräver öppenhet och en tillgänglig, ansvarstagande politisk kultur med ett ändamålsenligt valsystem och en informerad och engagerad valmanskår. Kommissionen har därför åtagit sig att hålla fler medborgardialoger och göra mer för att förklara sina strategier för allmänheten, vilket kommissionens ordförande Jean-Claude Juncker betonade i sitt tal om tillståndet i unionen 2016. Vidare har kommissionen åtagit sig att inför valet till Europaparlamentet 2019 bedriva en EU-omfattande informationskampanj för att öka EU-medborgarnas kunskap om sina rättigheter, t.ex. rösträtt, att under 2018 anordna ett högnivåmöte om demokratiskt deltagande med särskild inriktning på bästa praxis för att öka valdeltagandet bland unga och utsatta och underrepresenterade grupper, samt att främja de bästa sätten att hjälpa medborgarna att rösta och ställa upp i EU-val, t.ex. hur man behåller rösträtten när man flyttar till en annan medlemsstat och hur man får bättre tillgång till politiska nyheter från andra länder. På så sätt kan man få fler att rösta, från en bred demokratisk bas, vid valet till Europaparlamentet 2019⁸. Det förslag som nu läggs fram är i linje med och kompletterar dessa prioriteringar, och innehåller därför – utöver ändringarna med anledning av de problem som nämns i förra avsnittet – några ändringar för att synliggöra kopplingen mellan partier i medlemsstaterna och de europeiska partier som de är knutna till.

Flera initiativ är indirekt knutna till den här översynen, bl.a. kommissionens rekommendation om att göra valen till Europaparlamentet mer demokratiska och se till att de genomförs på ett effektivare sätt⁹ och reformen av EU:s valakt från 1976 och Europeiska rådets beslut om Europaparlamentets sammansättning¹⁰.

2. RÄTTSLIG GRUND, SUBSIDIARITETSPRINCIPEN OCH PROPORTIONALITETSPRINCIPEN

- **Rättslig grund**

Förslaget bygger på artikel 224 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, där det står att ”*Europaparlamentet och rådet ska genom förordningar som antas i enlighet med det ordinarie lagstiftningsförfarandet fastställa regler för de politiska partier på europeisk nivå som avses i artikel 10.4 i fördraget om Europeiska unionen och särskilt bestämmelser om*

⁷ COM(2017) 30 final.

⁸ De här bästa sätten kommer också att gälla verktyg för e-demokrati, distansröstning (t.ex. e-röstning) och tillgång över gränserna till politisk information. De kommer att vara inriktade på att öka det låga valdeltagandet.

⁹ http://ec.europa.eu/justice/citizen/document/files/c_2013_1303_en.pdf.

¹⁰ Europeiska rådets beslut av den 28 juni 2013 om Europaparlamentets sammansättning http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=uriserv:OJ.L_.2013.181.01.0057.01.SWE.

deras finansiering”, samt artikel 106a i fördraget om upprättandet av Europeiska atomenergigemenskapen¹¹.

- **Subsidiaritetsprincipen**

Eftersom den befintliga förordningen inrättar ett system på EU-nivå, med en särskild status som europeisk juridisk person för partier och stiftelser samt finansiering från EU-budgeten, kan eventuella brister i systemet endast åtgärdas genom EU-lagstiftning. Att medlemsstaterna agerar ensamma är därmed inte något relevant alternativ.

De riktade ändringar som föreslås är därför i full överensstämmelse med subsidiaritetsprincipen. Bestämmelser om stadgar för och finansiering av europeiska politiska partier och europeiska politiska stiftelser kan bara antas på EU-nivå. I sitt arbete med att ändra förordningen har kommissionen varit noga med om att beakta principerna i protokoll nr 2 till fördragen.

- **Proportionalitetsprincipen**

Såsom förklarats i avsnitt 5 går de riktade åtgärder som föreslås inte utöver vad som är nödvändigt för att uppnå det långsiktiga målet att utveckla och stärka demokratin i Europa och EU-institutionernas legitimitet genom att göra de europeiska politiska partierna och de europeiska politiska stiftelserna till verkliga, ansvarstagande demokratiska aktörer. Förslaget är därför förenligt med proportionalitetsprincipen.

- **Val av instrument**

En befintlig förordning kan endast ändras genom en förordning.

3. SAMRÅD MED BERÖRDA PARTER OCH KONSEKVENSBEDÖMNINGAR

- **Samråd med berörda parter och insamling och användning av sakkunnigutlåtanden**

Det föreliggande förslaget har utarbetats i nära dialog och samverkan med berörda aktörer. Kommissionen har hållit flera möten med företrädare för politiska partier på europeisk nivå, politiska grupper i Europaparlamentet, Europaparlamentets ledamöter, avdelningar inom Europaparlamentet, myndigheten för europeiska politiska partier och europeiska politiska stiftelser samt med nationella experter.

Den 12 juli 2017 hölls en utfrågning i Europaparlamentets utskott för konstitutionella frågor¹². Utskottsledamöterna diskuterade de potentiella ändringarna av den gällande förordningen tillsammans med myndighetens direktör, generaldirektören vid Europaparlamentets generaldirektorat för ekonomi samt en företrädare för kommissionen. Det rådde enighet om att vissa brister i förordningen måste åtgärdas innan det är dags för nästa val till Europaparlamentet. De riktade ändringarna skulle skapa större öppenhet och bidra till att åtgärda de brister som gör att syftet med den gällande förordningen kringgås eller att bestämmelserna i förordningen missbrukas.

¹¹ https://europa.eu/european-union/sites/europaefiles/docs/body/consolidated_version_of_the_treaty_establishing_the_european_atomic_energy_community_sv.pdf

¹² Föredragningslistan, talarlistan och slutsatserna finns på <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//NONSGML+COMPARL+AFCO-OJ-20170712-1+01+DOC+PDF+V0//SV>

Europeiska politiska partier och stiftelser, parlamentets avdelningar och myndigheten har också funnit andra potentiella brister i den gällande förordningen, men dessa ansågs vara mindre akuta.

Berörda parter har bidragit med sina kunskaper om och erfarenheter av de gällande bestämmelserna för politiska partier och politiska stiftelser i såväl förordning (EU, Euratom) nr 1141/2014 som budgetförordningen.

- **Konsekvensbedömning**

Förslaget förväntas medföra att syftet med förordning (EU, Euratom) nr 1141/2014 bättre kan uppnås genom att avhjälpa vissa av de brister som finns. Det bygger på de många synpunkter som kommissionen fått från olika berörda parter enligt vad som anges ovan och en analys av ett begränsat antal riktade lösningar.

Förslaget åtföljs inte av någon specifik konsekvensbedömning eftersom det inte förväntas få några vidare ekonomiska, sociala eller miljömässiga konsekvenser.

- **Grundläggande rättigheter**

Enligt artikel 2 i fördraget om Europeiska unionen ska unionen ”bygga på värdena respekt för människans värdighet, frihet, demokrati, jämlikhet, rättsstaten och respekt för de mänskliga rättigheterna, inklusive rättigheter för personer som tillhör minoriteter. Dessa värden ska vara gemensamma för medlemsstaterna i ett samhälle som kännetecknas av mångfald, icke-diskriminering, tolerans, rättvisa, solidaritet och principen om jämställdhet mellan kvinnor och män.”

I artikel 10.1 och 10.2 i samma fördrag fastställs att ”unionens sätt att fungera ska bygga på representativ demokrati” och att ”medborgarna ska företrädas direkt på unionsnivå i Europaparlamentet”. I punkt 4 i samma artikel står att ”de politiska partierna på europeisk nivå ska bidra till att skapa ett europeiskt politiskt medvetande och till att uttrycka unionsmedborgarnas vilja”. I artiklarna 11 och 12 i EU:s stadga om de grundläggande rättigheterna befästs yttrandefriheten och föreningsfriheten. Exempelvis sägs i artikel 12 i stadgan att ”var och en har rätt till frihet att delta i fredliga sammankomster samt till föreningsfrihet på alla nivåer, särskilt på det politiska, fackliga och medborgerliga området, vilket innebär rätten för var och en att bilda och ansluta sig till fackföreningar för att skydda sina intressen. De politiska partierna på unionsnivå ska bidra till att unionsmedborgarnas politiska vilja kommer till uttryck”.

De ändringar som nu föreslås eftersträvar samma mål som dessa bestämmelser och är därmed förenliga med och verkställer de grundläggande rättigheter som säkerställs i artikel 12 i stadgan.

4. BUDGETKONSEKVENSER

EU:s finansiering av europeiska politiska partier och stiftelser kommer liksom tidigare att tas från Europaparlamentets budget. Detta förslag medför inga förändringar av de anslagna beloppen. Förslaget påverkar inte unionens budget i någon större utsträckning.

5. ÖVRIGA INSLAG

- **Utvärdering och rapportering**

Detta förslag syftar till begränsad och riktad reform av den befintliga förordningen, som i sin tur innehåller bestämmelser om en mer heltäckande översyn. Det föreslås att tidsplanen för

den översynen ändras så att den kan göras utifrån konkreta bevis på hur såväl den befintliga förordningen som de ändringar som föreslås här fungerar i praktiken.

- **Ingående redogörelse för de specifika bestämmelserna i förslaget**

För att fortsätta verka för att de europeiska politiska partierna får en genuint europeisk dimension och för att öka öppenheten, samtidigt som det säkerställs att EU:s medel spenderas förnuftigt, föreslår kommissionen ett begränsat antal riktade ändringar av förordning (EU, Euratom) nr 1141/2014, för att reda ut vem som kan stå för registreringen av ett politiskt parti, för att få till stånd en fördelning av medel som står mer i proportion till hur välrepresenterade de europeiska politiska partierna är i Europaparlamentet och för att ta itu med de europeiska politiska partiernas och stiftelsernas svårigheter att uppfylla kraven på medfinansiering. Dessa ändringar kommer att åtgärda de brister i de gällande reglerna som gör att de lätt kan missbrukas.

För att komma till rätta med problemet med **medlemskap i flera olika partier** övervägdes flera olika lösningar, nämligen i) att förhindra att Europaparlamentsledamöter från ett och samma nationella parti ger sitt stöd till olika europeiska partier, ii) att inte längre tillåta att ledamöter av regionala parlament medverkar vid registreringen och iii) att endast låta nationella partier vara de som kan ge sitt stöd vid registreringen. Det sistnämnda alternativet ansågs vara det mest ändamålsenliga, eftersom det ger samma resultat som alternativ i) men på ett sätt som är mer objektivt och rättvist, och enklare att genomföra.

Kommissionen föreslår därför en ändring av artikel 3.1 b så att endast partier, och inte längre enskilda personer, kan ge sitt stöd för inrättandet av ett europeiskt politiskt parti. Detta skulle göra det svårare för enheter utan fullgod representation i medlemsstaterna att bli partier på europeisk nivå och få EU-medel så snart de har en ledamot av Europaparlamentet som företräder dem.

Förändringen innebär inte att europeiska partier inte får ha enskilda personer som medlemmar, utan bara att dessa medlemmar inte längre har någon relevans för registreringen. Ingen ändring föreslås därför av definitionen av ett politiskt parti eller en politisk allians.

För att komma till rätta med de europeiska politiska partiernas och stiftelsernas svårigheter att uppfylla det nuvarande **medfinansieringskravet** på 15 % bör det sänkas så att en större del av de offentliga medel som avsatts för europeiska partier och stiftelser skulle kunna gå till det de är avsedda för, t.ex. valkampanjer. Det skulle också minska benägenheten att använda tvivelaktiga metoder. Efter att ha övervägt flera alternativ beslutade kommissionen att föreslå att medfinansieringskravet i artikel 17.4 sänks till 10 % för europeiska politiska partier och till 5 % för europeiska politiska stiftelser.

Öppenheten i valen till Europaparlamentet har alltid varit avgörande för kommissionen. Genom en tydligare koppling mellan de nationella och de europeiska politiska partierna kan tydligheten och öppenheten förbättras. Detta är särskilt viktigt eftersom syftet med förslaget är att endast partier ska få ge sitt stöd vid registreringen av europeiska politiska partier. Medborgarna bör få tydlig och relevant information från första början, inklusive vart partierna hör, så att de är medvetna om hur deras röster påverkar partierna på europeisk nivå. Enligt förslaget ska det, genom att en ny artikel 18.3a införs, krävas ytterligare ett villkor för att ett europeiskt politiskt parti ska få finansiering, nämligen att medlemspartiernas webbplatser innehåller upplysningar om partiets politiska program och partisymbol samt om könsfördelningen bland kandidaterna vid det senaste valet till Europaparlamentet och dess ledamöter i Europaparlamentet.

Det föreslås att **EU-finansieringen ställs i bättre proportion** till representationen i parlamentet genom att fördelningsmodellen för finansiering i artikel 19.1 ändras. Enligt förslaget skulle det fasta beloppet sänkas till 5 %, vilket innebär att den andel som fördelas i förhållande till antalet valda parlamentsledamöter höjs. Av de skäl som angetts ovan förkastades den alternativa lösningen att höja tröskeln för hur många företrädare som krävs för rätten till finansiering.

När ett europeiskt politiskt parti eller en stiftelse inte längre **uppfyller ett av registreringskriterierna**, såsom representationen och deltagandet i valet till Europaparlamentet, eller om registreringen byggde på felaktig eller vilseledande information, bör myndigheten ha befogenhet att stryka partiet eller stiftelsen ur registret. Enligt domstolens rättspraxis är det tillåtet att med retroaktiv verkan återkalla ett gynnande förvaltningsbeslut inom rimlig tid förutsatt att hänsyn tas till de berättigade förväntningarna hos den som dragit nytta av beslutet, och som haft anledning att förlita sig på att det var lagenligt. Ändringarna i artikel 27 klargör detta, så att myndigheten verkligen kan driva igenom bestämmelserna.

För att skydda EU:s ekonomiska intressen och unionens rykte måste Europaparlamentets utanordnare kunna **återkräva belopp som utbetalats felaktigt**, från enskilda personer som för egen eller andra enheters eller personers vinning begått olagliga handlingar som skadat Europeiska unionens ekonomiska intressen. Kommissionen föreslår därför att artikel 30 ändras.

Avslutningsvis föreslår kommissionen, vid sidan av övergångsbestämmelser, att översynsklausulen i den gällande förordningen anpassas så att utvärderingsrapporten kan offentliggöras under första halvåret 2022 och sålunda också inkluderar en bedömning av de ändringar som föreslås i den här förordningen.

Förslag till

EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS FÖRORDNING

om ändring av Europaparlamentets och rådets förordning (EU, Euratom) nr 1141/2014 av den 22 oktober 2014 om stadgar för och finansiering av europeiska politiska partier och europeiska politiska stiftelser

EUROPAPARLAMENTET OCH EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DENNA FÖRORDNING

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artikel 224,
med beaktande av fördraget om upprättandet av Europeiska atomenergigemenskapen, särskilt artikel 106a,

med beaktande av Europeiska kommissionens förslag,

efter översändande av utkastet till lagstiftningsakt till de nationella parlamenten,

med beaktande av Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs yttrande¹³,

med beaktande av Regionkommitténs yttrande¹⁴,

med beaktande av revisionsrättens yttrande¹⁵,

i enlighet med det ordinarie lagstiftningsförfarandet, och

av följande skäl:

- (1) Genom förordning (EU, Euratom) nr 1141/2014 fastställs att europeiska politiska partier och politiska stiftelser åtnjuter en särskild europeisk rättslig ställning och att de kan finansieras genom Europeiska unionens allmänna budget.
- (2) Det har konstaterats att förordning (EU, Euratom) nr 1141/2014 behöver ändras för att göra det lättare att uppnå målet att uppmuntra och hjälpa europeiska politiska partier och de europeiska politiska stiftelser som är knutna till dem i deras strävan att bygga broar mellan det europeiska civila samhället och unionsinstitutionerna, i synnerhet Europaparlamentet.
- (3) Det är nödvändigt att i högre grad säkerställa att de europeiska politiska partierna och politiska stiftelserna har en genuint gränsöverskridande dimension då de erhåller den särskilda europeiska rättsliga ställningen genom registrering. För att stärka kopplingen mellan den nationella politiken och unionspolitiken och förhindra att ett och samma nationella parti skapar flera artificiella europeiska politiska partier med liknande eller identisk politisk inriktning, bör dessutom medlemmar av ett och samma nationella politiska parti inte få beaktas, med avseende på kraven på minirepresentation, för olika politiska alliansers registrering som europeiska partier. Därför bör inte längre

¹³ EUT C , , s . .

¹⁴ EUT C , , s . .

¹⁵ EUT C , , s . .

enskilda personer utan endast politiska partier beaktas i samband med kraven på minimirepresentation.

- (4) Europeiska politiska partier och stiftelser bör ges möjlighet att utnyttja en större del av anslagen från Europeiska unionens allmänna budget för finansieringen av dem. Därför bör den högsta andelen stöd eller bidrag från Europeiska unionens allmänna budget av ett europeiskt politiskt partis årliga ersättningsgilla kostnader i dess budget och av en europeisk politisk stiftelses bidragsberättigande kostnader höjas.
- (5) Av öppenhetsskäl, och för att skärpa kontrollen av europeiska politiska partier samt stärka deras demokratiska ansvarighet och kopplingen mellan det europeiska civila samhället och unionsinstitutionerna, i synnerhet Europaparlamentet, bör tillgången till finansiering från Europeiska unionens allmänna budget villkoras av att medlemspartierna offentliggör det berörda europeiska politiska partiets program och logotyp, samt upplysningar om könsfördelningen bland kandidaterna vid det senaste valet till Europaparlamentet och bland ledamöterna av Europaparlamentet.
- (6) För att få till stånd en mer proportionerlig fördelning av medel från Europeiska unionens allmänna budget som ger en objektiv bild av ett europeiskt politiskt partis verkliga väljarstöd, bör finansieringen av de europeiska politiska partierna, och i förlängningen även de politiska stiftelser som är knutna till respektive parti, ha en närmare koppling till ett påvisbart väljarstöd. Därför bör reglerna för fördelningen av medlen anpassas så att de i större utsträckning beaktar varje europeiskt politiskt partis andel invalda ledamöter i Europaparlamentet.
- (7) Ett europeiskt politiskt parti eller en europeisk politisk stiftelse som på grund av förändrade omständigheter inte längre uppfyller ett av villkoren för registrering bör strykas ur registret.
- (8) Av rättssäkerhets- och öppenhetsskäl bör det uttryckligen fastställas att ett europeiskt politiskt parti eller en europeisk politisk stiftelse inom en rimlig period kan strykas ur registret, om partiet eller stiftelsen har gett felaktiga eller ofullständiga upplysningar som underlag för ett beslut att registrera partiet eller stiftelsen i fråga.
- (9) Skyddet av EU:s ekonomiska intressen bör stärkas genom att det säkerställs att medel från Europeiska unionens allmänna budget verkligen återfås vid överträdelser, genom att felaktigt utbetalda belopp återkrävs även från fysiska personer som ansvarar för överträdelsen i fråga.
- (10) För att effekterna av förordning (EU, Euratom) nr 1141/2014 i dess ändrade lydelse enligt den här förordningen ska kunna utvärderas utifrån konkreta bevis på hur den fungerar i praktiken, bör den övergripande översyn som föreslås skjutas upp till ett senare datum.
- (11) De nya kraven på att de europeiska politiska partiernas program och logotyper, liksom upplysningar om könsfördelningen, ska offentliggöras bör i största möjliga utsträckning gälla redan för ansökningar om finansiering för 2019, dvs. det år då valet till Europaparlamentet äger rum. Det bör därför fastställas övergångsbestämmelser.
- (12) Förordning (EU, Euratom) nr 1141/2014 bör därför ändras i enlighet med detta.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

Europaparlamentets och rådets förordning (EU, Euratom) nr 1141/2014 av den 22 oktober 2014 om stadgar för och finansiering av europeiska politiska partier och europeiska politiska stiftelser ska ändras på följande sätt:

1. I artikel 3.1 b ska första stycket ersättas med följande:

”Dess medlemspartier företräds, i minst en fjärdedel av medlemsstaterna, av ledamöter av Europaparlamentet, nationella parlament, regionala parlament eller regionala församlingar, eller”

2. Artikel 17.4 ska ersättas med följande:

”4. Stöd eller bidrag från Europeiska unionens allmänna budget får inte överstiga 90 % av ett europeiskt politiskt partis årliga ersättningsgilla kostnader i dess budget och 95 % av en europeisk politisk stiftelses bidragsberättigande kostnader. Europeiska politiska partier får använda outnyttjade delar av tilldelade unionsmedel för att täcka ersättningsgilla kostnader under budgetåret efter det att medlen tilldelats. Belopp som fortfarande inte utnyttjats efter det budgetåret ska återkrävas i enlighet med bestämmelserna i budgetförordningen.”

3. I artikel 18

ska följande punkt införas som punkt 3a:

”3a. Ett europeiskt politiskt parti ska i sin ansökan inkludera belägg för att dess medlemspartier löpande under de tolv månader som föregår ansökan har offentliggjort det europeiska politiska partiets program och logotyp på sina webbplatser, samt upplysningar om könsfördelningen, i vart och ett av det europeiska politiska partiets medlemspartier, bland kandidaterna vid det senaste valet till Europaparlamentet och bland ledamöterna av Europaparlamentet.”

4. Artikel 19.1 ska ersättas med följande:

”1. De anslag som är tillgängliga för europeiska politiska partier och europeiska politiska stiftelser som tilldelats bidrag i enlighet med artikel 18 ska fördelas årligen enligt följande modell:

— 5 % ska fördelas i lika delar mellan de mottagande europeiska politiska partierna.

— 95 % ska fördelas proportionellt mellan de mottagande europeiska politiska partierna i förhållande till deras andel valda ledamöter av Europaparlamentet.

Samma fördelningsmodell ska användas för tilldelningen till europeiska politiska stiftelser, utifrån deras anknytning till ett europeiskt politiskt parti.”

5. Artikel 27 ska ändras på följande sätt:

a) Punkt 1 b ska ersättas med följande:

”b) Det har fastställts, i enlighet med de förfaranden som anges i artikel 10.2–10.5, att partiet eller stiftelsen inte längre uppfyller ett eller flera av de villkor som anges i artikel 3.1 eller 3.2.”

b) I punkt 1 ska följande led införas som led ba:

”ba) Partiet eller stiftelsen i fråga uppfyllde inte ett eller flera av de villkor som anges i artikel 3.1 eller 3.2 vid registreringen och partiet eller stiftelsen har framkallat beslutet om

registrering genom att lämna falska eller ofullständiga uppgifter i samband med dessa villkor; ett beslut om att stryka partiet eller stiftelsen ur registret ska antas inom rimlig tid från den tidpunkt då myndigheten kunde ha klarlagt att partiet eller stiftelsen i fråga inte uppfyllde det eller de berörda villkoren.”

c) Följande punkt ska införas som punkt 5a:

”5a. Om myndigheten utdömer ekonomiska sanktioner i de situationer som anges i punkt 2 a v eller vi får den, med avseende på återkrav enligt artikel 30.2, fastställa att en fysisk person som är ledamot av det europeiska politiska partiets eller den europeiska politiska stiftelsens förvaltnings-, lednings- eller tillsynsorgan, eller som har rätt att företräda, fatta beslut om eller utöva kontroll över det europeiska politiska partiet eller den europeiska politiska stiftelsen, också bär ansvaret för överträdelsen i följande fall:

a) I den situation som anges i punkt 2 a v, om den fysiska personen i den dom som avses i den bestämmelsen också har funnits bära ansvar för den olagliga verksamheten i fråga.

b) I den situation som anges i punkt 2 a vi, om den fysiska personen också bär ansvaret för handlingarna eller felaktigheterna i fråga.”

6. I artikel 30.2 ska följande mening läggas till:

”Europaparlamentets utanordnare ska också återkräva belopp som utbetalats felaktigt på grundval av avtalet om bidrag eller beslutet om finansiering, från den fysiska person som är föremål för ett beslut enligt artikel 27.5a.”.

7. Artikel 38 ska ersättas med följande:

”Artikel 38

Utvärdering

Europaparlamentet ska fem år efter det att denna förordning blivit tillämplig och efter samråd med myndigheten offentliggöra en rapport om tillämpningen av denna förordning och om de finansierade verksamheterna. Rapporten ska, i förekommande fall, innehålla förslag på eventuella ändringar av stadgarna eller finansieringssystemen.

Senast sex månader efter det att Europaparlamentet offentliggjort rapporten ska kommissionen lägga fram en rapport om tillämpningen av denna förordning, vid behov tillsammans med ett lagstiftningsförslag om ändring av denna förordning.”

8. Följande artikel ska införas som artikel 40a:

”Artikel 40a

Övergångsbestämmelse

Genom undantag från artikel 18.3a och vad gäller ansökningar om finansiering för budgetåret 2019 ska Europaparlamentets utanordnare, innan beslut om finansiering fattas, begära underlag från det europeiska politiska partiet som styrker att dess medlemspartier kontinuerligt sedan en månad efter det att förordning (EU, Euratom) 2018/XX trädde i kraft, på sina webbplatser har offentliggjort det europeiska politiska partiets politiska program och logotyp samt upplysningar om könsfördelningen, i vart och ett av det europeiska politiska partiets medlemspartier, bland kandidaterna vid det senaste valet till Europaparlamentet och bland ledamöterna av Europaparlamentet.”

Artikel 2

Denna förordning träder i kraft den tredje dagen efter det att den har offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning*.

Denna förordning är till alla delar bindande och direkt tillämplig i alla medlemsstater.

Utfärdad i Bryssel den

På Europaparlamentets vägnar
Ordförande

På rådets vägnar
Ordförande